

BOTANICUM

KASVITIEEN TIEDOTUSLEHTI • 10/2017 • 17.11.2017

Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskuksen Luomuksen kasvitieteen yksikkö
sekä Viikin kasvibiologia

Vastaava päätoimittaja Marko Hyvärinen (@helsinki.fi), toimittaja Leena Helynranta (@helsinki.fi)

LUOMUS

LUONNONTIETEELLINEN KESKUSMUSEO

Henkilökuntautisia

Kasvitieteen yksikön puutarhatiimiin on palkattu 6.11.2017 alkaen puutarhuri **Mikael (Micke) Lindholm**. Hän jatkaa 5.11. päättyneen kausipuutarhurin sopimuksesta suoraan toistaiseksi voimassa olevalla työsuhteella ja tulee täyttämään eläköityvältä Anneli Vanialalta piakkoin vapautuvan paikan.

Vierailijoita

6.9.–29.11. **Viviana Motato-Vásquez**, Brasilia, Saõ Paulo, Instituto de Botânica. Polypores and corticioid fungi / käävät ja orvakat. Viviana will be conducting research for her PhD thesis *Taxonomy and systematics of the phlebioid clade (Basidiomycota, Polyporales) in the Brazilian Atlantic Forest* in collaboration with Otto Miettinen. She brings with her valuable collections from Southern Brazil, and will be working on them and H collections in the herbarium as well as in the DNA lab. Her thesis focusing on species and genus level taxonomy is supervised by Dr. Adriana de Mello Gugliotta and Otto Miettinen

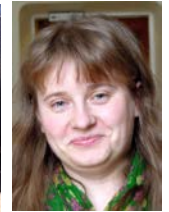
Motato-Vásquez

1.11. **Olga N. Boldina**, Venäjä, St. Petersburg, Komarov Botanical Institute Division of Algology, ja **Alexander S. Chunaev**, Venäjä, St. Petersburg, St. Petersburg State University, Dept. of Genetics and Biotechnology. Tutustuivat museon leväkirjastoon ja -kokoelmiin. Vastuuhenkilö Soili Stenroos.

26.11.–1.12. **Emilia Ossowska** ja **Magdalena Oset**, Puola, University of Gdansk. *Taxonomic revision of the genera Parmelia, Pertusaria, Miriquidica, Protoparmelia and Stereocaulon*. Yhteyshenkilö Leena Myllys.

Tarasova

Ossowska

Oset

31.11.–12.12 **Viktoria Tarasova**, Venäjä, Petrozavodsk State University. *Lichens of Karelia and Archangelsk region*. Yhteyshenkilö Leena Myllys.

Matkoilla

9.10.–1.12. **Pertti Uotila**, Sveitsi, Geneve, Conservatoire et jardin botaniques ville de Geneve (G), herbaariotyöskentelyä (*Chenopodiaceae*).

1.–8.11. **Ulla Kaasalainen**, Itävalta, Graz, Institute of Plant Sciences, University of Graz. Lichen Genomics Workshop II -kokoukseen ja työpajaan osallistuivat lisäksi Tania Shishido Helsingin yliopiston biotekniikan instituutista ja yli 30 muuta jäkälätutkijaa useista Euroopan maista. Olemme jo jonkin aikaa tehneet Tanian kanssa jäkälien syanobakteeriosakkaiden biokemiaan liittyvää yhteistyötä, ja nyt perehdymme jäkälien metagenomeihin hänen tänä syksynä alkaneen ja Suomen Akatemian rahoittaman tutkijatohtoriprojektinsa puitteissa. Grazin tapaamisen ohjelmaan kuului muun muassa kymmeniä aiheen mukaisia esitelmää, kolme käytännön harjoitteluun käytettyä iltapäivää sekä mahdollisuus tutustua paikallisen yliopiston herbaarion jäkäläkokoelmiin.

20.11.–3.12. **Marko Hyvärinen**, **Annina Launis**, **Pertti Pehkonen**, **Katriina Rautala** ja **Anton Savchenko**. Wundanyi, Kenia. Taita-vuorten tutkimusaseman kasvitieteellisen puutarhan suunnittelu sekä sienitieteellinen tutkimus.

Väitös

FL **Mikko Piirainen** väittelee 13.12.2017 kello 12 Helsingin yliopiston bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa aiheesta *Taxonomic and phylogenetic studies on Salicornioideae (Amaranthaceae)*. Väitöstilaisuus järjestetään osoitteessa Kasvimuseo, Nylander-sali, Unioninkatu 44. Vastaväittäjänä on FT Samuli Lehtonen, Turun yliopisto, ja kustoksena on professori **Jaakko Hyvönen**. Väitöskirja on myös elektroninen julkaisu ja luettavissa [E-thesis -palvelussa](#).

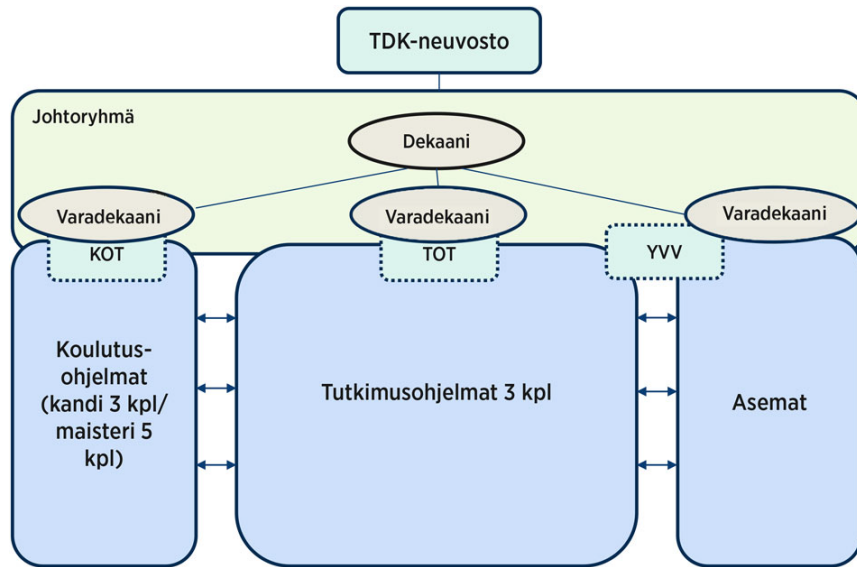

Seuraava kasvitieteen kollokvio tiistaina 28.11.

- Isuru Kariyawasam** (Royal Botanic Garden Edinburgh, UK): *Rebooting the systematics for morphologically cryptic taxa in a genomic age: A molecular taxonomic revision of Polytrichum Hedw. sect. Polytrichum*. Kasvimuseorakennuksen Nylander-sali klo 14.00–15.00. Huomaa poikkeava viikonpäivä!

Hallinnollinen hurrikaani Viikissä

Vuosi 2018 tuo mukanaan suuria muutoksia Bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa. Vuoden alusta dekaanina aloittaa kasvibiologian professori Jaakko Kangasjärvi. Hän saa johdettavakseen laitoksettoman tiedekunnan, jonka hallinnollinen rakenne on tällainen:

Kuvassa KOT tarkoittaa koulutusohjelmatoimikuntaa, TOT tutkimusohjelmatoimikuntaa ja YVV yhteiskunnallista vuorovaikutusta. Yksi varadekaani siis johtaa biologisia asemia, eli toimii asemien johtajien esimiehenä, ja vastaa yhteiskuntasuhteista. Tutkimusvaradekaanina jatkaa professori Minna Nyström ja YVV-varadekaanina professori Atte Korhola. Uudeksi opetusvaradekaaniksi valittiin yo-lehtori Helena Åström.

Tiedekunnan kandiohjelmat ovat **Biologian** kandiohjelma (johtaja yo-lehtori Riitta Savolainen), **Molekyylibiotieteiden** kandiohjelma (professori Kari Keinänen) ja **Ympäristötieteiden** kandiohjelma (yo-lehtori Jaanika Blomster). Jokaisesta kandiohjelmasta voi hakea jatkamaan mihin tahansa viidestä maisteriohjelmasta, jotka ovat **Ekologia ja evoluutiobiologia** (professori Veijo Kaitala), **Genetiikka ja molekulaariset biotieteet** (yo-lehtori Eeva-Liisa Eskelinen), **Kasvibiologia** (yo-lehtori Johannes Enroth), **Neurotieteet** (Juha Voipio) ja **Ympäristömuutos ja globaali kestävyys** (yo-lehtori Janna Pietikäinen). Kaikki maisteriohjelmat ovat monikielisiä eli ”oletusopetuskieli” on englanti. Vanhaan tapaan opiskelijat saavat yhteishaussa opinto-oikeuden sekä kandin että maisterin tutkintoon, mutta uutta on se, että kandiohjelmista pitää hakea johonkin maisteriohjelmaan. Tämä tarkoittaa, että opiskelijat kilpailevat toistensa kanssa pääsystä suosituimpiin maisteriohjelmiin. Jos he eivät pääse haluamaansa ohjelmaan, heille on taattu pääsy johonkin tiedekunnan maisteriohjelmista.

Tiedekunnan henkilöstö rekrytoidaan tutkimusohjelmiin, jotka ovat **Ekosysteemit ja ympäristö** (johtaja yo-lehtori Sirkku Manninen), **Yksilöt ja populaatiot** (yo-lehtori Kurt Fagerstedt) sekä **Molekyylit, solut ja järjestelmät** (professori Juha Partanen). Jokaisessa tutkimusohjelmassa on noin 40 vastuullista tutkijaa (= PI, *principal investigator*) vaihtelevan kokoisine ryhmineen. Kaikki kasvibiologit, tutkimusalaan riippumatta, kuuluvat ohjelmaan Yksilöt ja populaatiot. Kolmeen melko suureen tutkimusohjelmaan päädyttiin muun muassa siitä syystä, että suuri ohjelma on paremmin puskuroitu tutkimusrahoituksen heilahteluja vastaan kuin pieni.

Muitakin muutoksen tuulia on ilmassa. Eläköityvien tai muualle siirtyvien yo-lehtoreiden tilalle ei ilmeisesti palkata uusia lehtoreita, vaan tehtävät muutetaan *tenure track* -professoreiksi ja apulaisprofessoreiksi tai siirretään ihan muualle. Tuntiopetusvaroja, joiden varassa pyörii suuri osa erityisesti kandidaton opetuksesta, on leikattu rankasti ja tullaan ilmeisesti leikkaamaan lisää. Tämä tarkoittaa, että tutkijat osallistuvat opetukseen entistä enemmän – ja sitä, että Luomuksen tieteellisellä henkilöstöllä on enemmän opetustehtäviä kuin ennen, museon strategian mukaisesti. Viikin opettajat ja opiskelijat kiittävät siitä! — Johannes Enroth

Uusia julkaisuja

Amiryousefi, A., Hyvönen, J. & Poczai, P. 2017: The plastid genome sequence of the invasive plant common ragweed (*Ambrosia artemisiifolia*, Asteraceae). — Mitochondrial DNA Part B: Resources 2: 753–754. <http://dx.doi.org/10.1080/23802359.2017.1390423>

García Criado, M.G., Väre, H., Nieto, A., Bento Elias, R.B., Dyer, R., Ivanenko, Y., Ivanova, D., Lansdown, R., Molina, J.A., Rouhan, G., Rumsey, F., Troia, A., Vrba, J. & Christenhusz, M.J.M. 2017: European Red List of Lycopods and Ferns. — IV + 59 s. IUCN Brussels, Belgium. [Verkossa.](#)

Kravchenko, A.V., Piirainen, M.A. & Timofeeva, V.V. 2017: ФЛОРА ОСТРОВА ХЕДОСТРОВ В ОНЕЖСКОЙ ГУБЕ БЕЛОГО МОРЯ (Архангельская область) [Flora of Khedostrov island in Onega Bay of the White Sea (Arkhangelsk Region)]. — Arctic Environmental Research 17: 222–232. <http://dx.doi.org/10.17238/issn2541-8416.2017>

Piirainen, M.: *Alchemilla straminea* in redetermined herbarium specimens – new to Finland and northern Europe. — Memoranda Societatis pro Fauna et Flora Fennica 93: 101–105. [Verkossa.](#)

Piirainen, M.: Vanhoista museonäytteistä löytyi Pohjois-Euroopalle uusi poimulehtilokas, kaljupoimulehti. — Lutukka 33(3): 94–95.

Piirainen, M. & Piirainen, P.: Korvakepoimulehti: vanhoja tietoja ja uusi löytö. — Lutukka 33(3): 85–88.

- Poczai, P. & Hyvönen, J.** 2017: The complete chloroplast genome sequence of the CAM epiphyte Spanish moss (*Tillandsia usneoides*, Bromeliaceae) and its comparative analysis. — PLoS One 12:e0187199. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0187199>
- Poczai, P., Amiryousefi, A. & Hyvönen, J.** 2017: Complete chloroplast genome sequence of Coyote tobacco (*Nicotiana attenuata*, Solanaceae). — Mitochondrial DNA Part B: Resources 2:761–762. <http://dx.doi.org/10.1080/23802359.2015.1137808>
- Rikkinen, J.** 2017: Tutkijoista ja tutkimuskohteista. — Luonnon Tutkija 121: 3.
- Rikkinen, J.** 2017. Puutarhakasvien hoidosta. — 4 s. Teoksessa: Kirkkala, S. (toim.), Luonnonystävän Vuosikirja 2018. Otavamedia, Keuruu.
- Rikkinen, J.** 2017. Mehiläispurppura. — 1 s. Teoksessa: Kirkkala, S. (toim.), Luonnonystävän Vuosikirja 2018. Otavamedia, Keuruu.
- Uotila, P.**: Huhtakurjenpolven massaesiintymä Kuhmoisissa (EH). — Lutukka 33(3): 91–93.
- Uotila, P.**: Työskentely muissa kasvimuseoissa avartaa. — Lutukka 33(3): 66. [Verkossa](#).

Esiintymisiä

- Fagerstedt, K. & Rikkinen, J.**: Keskustelu Stefano Mancuson teoksesta *Loistavat Kasvit* (Aula & Co), haastattelijana Minna Pyykkö. Helsingin Kirjamessut 2017, Ainosali 27.10.
- Rikkinen, J.**: *Luulivat myrkkukasvia mukulaselleriksi – kotitekoinen kasvisruoka vei äidin ja tyttären sairaalaan*. Lehtihaastattelu, Iltalehti 24.10.

von Wrightien kasvikuvia kirjana / von Wrights unika växtbilder för första gången i bokform

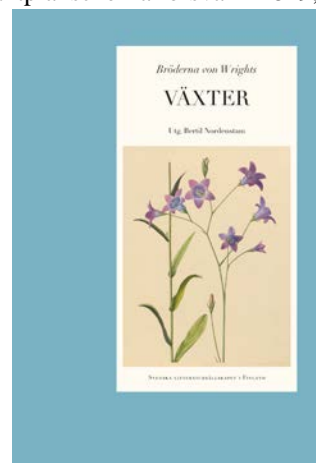
I *Bröderna von Wrights växter* publiceras 57 originalakvareller av Magnus, Wilhelm och Ferdinand von Wright, med en inledning och växtbeskrivningar av botanikern Bertil Nordenstam. Fem växtplanscher ur boken ställs ut på konstmuseet Ateneums *Bröderna von Wright*-utställning.

Bröderna von Wright anses vara sin tids främsta inom fågel- och naturmåleriet i Norden. De växte upp utanför Kuopio i Finland och var senare verksamma både i Finland och i Sverige. Växtbilderna målades i Sverige och var ursprungligen avsedda att publiceras i planschverket *Svensk botanik* (1802–1843). Men växtplanschererna försvann 1849, och glömdes bort. Det kom att ta över hundra år innan botanikern Bertil Nordenstam, bland pressade växter i Naturhistoriska riksmuseets nordiska herbarium i Stockholm, återfann brödernas detaljrika illustrationer. *Bröderna von Wrights växter* är en fristående avslutning på serien *Svensk botanik*.

Bertil Nordenstam är professor emeritus i fanerogambotani vid Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm sedan 1969. Han är ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien och har publicerat skrifter inom systematisk botanik, floristik och vetenskapshistoria.

— *Pressmeddelande från SLS*

- Nordenstam, B. (red.) 2017: *Bröderna von Wrights växter*. — 151 s. Svenska litteratursällskapet i Finland, Helsingfors. Saatavana muun muassa [Tiedekirjasta](#), hintaan 38 euroa.

Käävät metsiensuojelun indikaattoreina / Polypores as tools in forest conservation

Tuomo Niemelä on pitänyt lähes vuosittain kääpäkurssia Lammin biologisella asemalla 1980-luvulta alkaen. Tänä vuonna 18.–28.9. Otto Miettinen, Tuomo Niemelä ja luontoinventoija Olli Manninen pitivät ensimmäistä kertaa kurssin uudessa, laajemmassa viiden opintopisteen muodossa. Ensimmäisellä viikolla käydään Tuomon kääpäkurssin tyyliin läpi kääpien tunnistamista ja valtaosa Suomen lakillisista kääpälajeista. Toisella viikolla fokus on lahottajasienten suojelubiologiassa ja indikaattorilajien käytössä metsiensuojelussa, pohjana Kotirannan ja Niemelän [listat vanhojen metsien kääväkkäistä](#). Lisäksi kurssiin kuuluu kirjatentti *Biodiversity in dead wood* -kirjan pohjalta (Stokland et al. 2012).

Kurssilaisia Vesijaon luonnonpuistossa. Kuva Tuomo Niemelä.

Jatkossa kurssi järjestetään parittomina vuosina ja se on osa kasvibiologian maisteriohjelmaa. Käymme kurssilla maastossa joka päivä, ja tänä vuonna koko kurssi oli Lammilla molempina viikkoina. Pääosa retkistä suuntautui Evon retkeilyalueen suojelualueille ja osin suojelemattomillekin osille. Jatkossa toinen viikko saatetaan järjestää myös joltain muulta biologiselta asemalta tai metsähallituksen kiinteistöstä käsin. Näin olisi mahdollista saada parempi kattavuus vanhojen männiköiden lajistosta, sillä Evon alueella vaateliasta mäntylajistoa on vain vähän.

Tämän vuoden kurssille osallistui 15 opiskelijaa viidestä yliopistosta, valtaosa toki Helsingin yliopistosta. Säätsuosivat, sillä ennen kurssia oli satanut ja sieniä löytyi hyvin, mutta kurssin yhdeksänä maastopäivänä vain yhtenä tihutti hieman ja muuten oli poutaa. Ilmeisesti kurssi oli onnistunut opiskelijoidenkin näkökulmasta, sillä saimme hyvin myönteistä palautetta. Myös kääpämikroskopiakurssin perään haikailtiin, ja pohdinnassa on sen järjestäminen kasvimuseolla tulevana keväänä. — Otto Miettinen

▼ Hammaskurokka (*Sistotrema raduloides*, NT) on vanhoja kosteita kuusikoita suosiva haavan lahottajasieni. Vesijaon luonnonpuisto.

▲ Lumokääpä (*Skeletocutis brevispora*) on ruostekäävän seuraajalaji ja kasvaa tässä sen kuolleen itiöemän päällä Kotisten aarnialueella. Ruostekääpä on vanhojen kuusimetsien indikaattorilaji ja lumokääpä on luokiteltu silmälläpidettäväksi (NT). Kuvat Otto Miettinen.

◀ Keltasarvikka (*Calocera viscosa*) lahottaa kuusen ja männyn juuria ja tyviosia. Anton Savchenko tekee Oton ohjauksessa väitöskirjaansa Dacrymycetes-luokasta, johon keltasarvikka kuuluu.

◀ Harvinainen jauhenuija (*Phleogena faginea*) kuvattuna Lammin aseman lehdossa. Laji kuuluu kantasienten Pucciniomycotina-alakaareen ja on siis läheisempää sukua ruostesienille kuin vaikkapa kääville ja helttasienille.

Sieninäyttelyn saalis luetteloitu

Luomuksen ja Suomen Sieniseuran yhteiseen sieninäyttelyyn 10.–11.9. Kaisaniemen kasvihuoneilla saatiin nähtäväksi ja määritettyä yhteensä lähes 300 sienilajia (tai muuta taksonia, [luettelo verkossa](#)). Huomionarvoisia olivat muun muassa uhanalaisiksi arvioidut kastanjatatti (*Gyroporus castaneus*; EN ▶) ja tahmaukonsieni (*Chamaemyces fracidus*; VU) sekä silmälläpidettävät salohelokka (*Pholiota subochracea*; NT) ja aarnihelokka (*Pholiota squarrosoides*; NT). Yhdeksi näyttelysuosikiksi nousi jättikuukunen (*Langemannia gigantea*), jonka sametinpehmeää huokoista tunnusteltiin niin, että siitä tuli selvästi sormireikäinen.

Alakerran jäkälänäyttelyssä esillä oli noin 50 lajia. Peruslajiston lisäksi vierailijat saivat tutustua Pohjois-Suomen jäkäliin kuten rakkaluppoon (*Alectoria ochroleuca*), tunturiluppoon (*Gowardia nigricans*), pohjankorvajäkälään (*Nephroma arcticum*) ja tunturikermajäkälään (*Ochrolechia frigida*). Kysymykset koskivat tuttuun tapaan luppojen ja naavojen eroja sekä saasteiden

▲ Kastanjatatin kuvasi Allar Antson Helsingin Linnunlaulussa 24.8.2017. Havainto Lajitietokeskuksen Sieniatlaksessa: <http://tun.fi/JX.13938> (CC-BY-SA 4.0)

vaikutusta jäkäliin. Erityisesti koululaiset tarkastelivat ihastuneita rupijäkälien rakenteita mikroskoopin avulla. Innostuneet kommentit kuten *Sikamakeen näköistä* lämmittivät suuresti jäkälätutkijan mieltä! — *Tea von Bonsdorff ja Leena Myllys*

Suomen Sieniseura

Kuukausikokous **tiistaina 21.11.** klo 18–20 Tieteiden talolla, Kirkkokatu 6. Toiminnanjohtaja Simo Moisio (Arktiset Aromit): Luonnontuotteiden vientivalmiudet ja matkailu.

Töröstä hitutötteröön

Suomen Biologian Seura Vanamon syyspatahtumassa **lauantaina 25. marraskuuta** klo 10–14 ovat tarkastelussa **eliöiden suomenkieliset nimet**. Tieteiden talo, Kirkkokatu 6. Tervetuloa!

- 10.00 Alkusanat
- 10.05 Eläintaksonomisen sanaston kehittämistä suomen kielessä 1800-luvulla ja 2000-luvulla (Kaarina Pitkänen-Heikkilä)
- 10.40 Nisäkkäiden suomenkieliset nimet (Heikki Henttonen)
- 11.15 Maailman kalojen nimet (Markku Varjo)

Tauko klo 11.50–12.15

- 12.15 Salohaltiaista Aku Ankaan – louhennahasta teräshaperoon (Seppo Huhtinen)
- 12.50 Suomenkieliset kasvinimet nykyajassa – haasteita kerrakseen (**Arto Kurtto**)
- 13.25 Lajitietokeskuksen kuulumisia (**Tea von Bonsdorff** ja **Kari Lahti**)
- 14.00 Tapahtuma päättyy

Kuusiseminaari

Dendrologian Seuran seminaari **Vuoden puusuvusta 2017**, kuusista (*Picea*), **perjantaina 1. joulukuuta** klo 10.30–16.00 Tieteiden talossa, Kirkkokatu 6. Tervetuloa!

- 10.30 Kuusen suku (**Henry Väre**)
 - 11.00 Kuusen käyttö kansanperinteessä (Katja Uski)
- Lounastauko klo 11.30–13.00
- 13.00 Kuusen taudit ja tuholaiset (Kari Heliövaara)
 - 13.45 Kuuset luonnonsuojelun näkökulmasta (**Tea von Bonsdorff**)

Tauko klo 14.30–14.45

- 14.45 Onko mitään muuta kasvia, joka on niin dendrologian vastainen kuin kuusi? (Antti Autio)
- 15.15 Kuusen erikoismuodot (Teijo Nikkanen)
- 16.00 Tilaisuus päättyy

京浜にけ CC BY-SA 3.0 via Wikimedia Commons

Kasvitieteellisen puutarhan ystävät

Yhdistyksen syyskokouksessa 9.11. valittiin hallituksen erovuoroiset jäsenet kolmivuotiskaudelle 2018–2020: rahastonhoitaja Pirkko Piirainen ja varajäsen Jukka Petänen jatkavat ja sihteeriksi valittiin Oili Pentinsaari. Muut hallituksen jäsenet ovat: puheenjohtaja Pertti Uotila (erovuorossa 2018), varapuheenjohtaja Kurt Fagerstedt (erovuorossa 2019), jäsen Pertti Pyhtilä (erovuorossa 2018), jäsen Satu Tegel (erovuorossa 2019), varajäsen Taina Koivunen (erovuorossa 2018) ja varajäsen Paula Kiuru (erovuorossa 2019).

Puutarhan ystävien perinteiset **jouluglogit** nautitaan Kaisaniemen Palmusalissa **torstaina 14.12.** klo 18.00. Tilaisuudessa yksikönjohtaja **Marko Hyvärinen** kertoo Kasvitieteellisen puutarhan vuodesta 2017 ja uuden vuoden suunnitelmista ja haasteista.

Alex vai Suomen jäkäläopas?

Tämä on uuden Suomen Kuvalehden (46/2017: 58) Tiina Raevaaran kolumnin otsikko. *Alex* on entisen Suomen pääministerin elämäkerta. *Suomen jäkäläopas* on Luomuksen julkaisema, tutkijoiden kirjoittama jäkälän tunnistamiseen tarkoitettu tietokirja (toim. Soili Stenroos, Teuvo Ahti, Katileena Lohtander ja Leena Myllys). Oppaalle myönnettiin tietokirjallisuuden Finlandia-palkinto vuonna 2011.

Siitä eivät kaikki pitäneet, etenkin kustantajat ja toimittajat. Se ei ollutkaan sopiva tietokirja. Valinnanhan piti edistää myyntiä. Jäkäläopasta kustansi pienkustantaja (Luomus), eikä sitä myyty kymmeniä tuhansia kappaleita. Jakoperusteita rukattiin, nyt halutaan 'kerronnaltaan taidokasta tietokirjallisuutta'. Niinpä kaikki tämän vuoden ehdokkaat ovat toimittajien kirjoittamia (paitsi *Alex*, jonka kirjoitti Stubb yhdessä toimittajan kanssa). Myös esiraati ja lopullisen valinnan tekijä ovat toimittajia tai ammattiviestijöitä. Useimpia populaarejakaan tutkimusjulkaisuja ei enää lueta tietokirjallisuudeksi Finlandia-palkintoa jaettaessa. Jäkäläoppaan palkitseminen osoittautui siis historialliseksi käännekohtaksi. — *Teuvo Ahti*

Anneli, Paula ja Arto kukitettiin

lahjottiin, kahviteltiin, muisteltiin, ylistettiin, kiiteltiin, käteltiin ja halattiin eläkkeelle tiistaina 13.11.

*Voisin tehdä mitä tahansa
enkä kumminkaan tee yhtään mitään.
Voi miten hauskaa on tehdä ihan mitä haluaa.
— Tove Jansson, Muumilaakson marraskuu —*

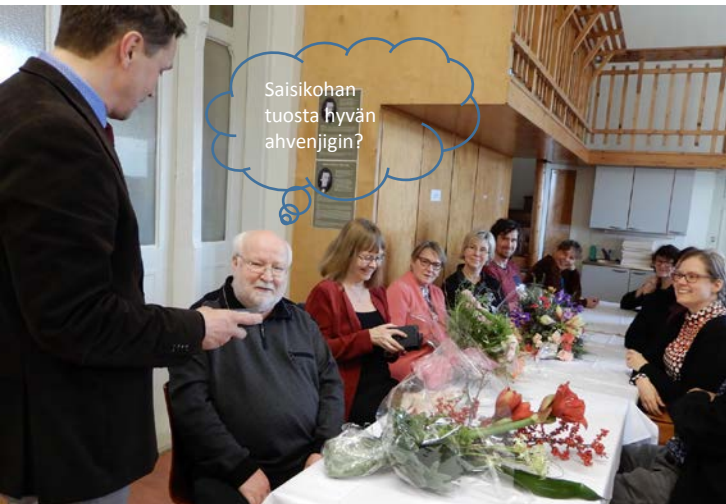
**Botanicum 11/2017
ilmestyy perjantaina
15.12. Aineisto
toimittajalle 13.12.
mennessä.**

Upea puutarhurin kimppu

Paulamaisen herttainen kimppu

▲► Yliopiston lahja on Kalevala korun kaulakoru tai solmioneula. Helsingin yliopiston oman korusarjan on suunnitellut taiteilija Marja Suna, joka sai innoituksensa yliopiston tiedonleikkiä kuvaavasta logosta.

Komea, miehekäs kimppu

▼ Keraamikko Anita Schulmanin valmistama munakuppi. Sen saaja ottaa kaikki siipensä suojaan säätyyn tai asemaan katsomatta.

